

ІНТЕГРАЦІЯ ЗМІСТУ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В ІНТЕГРОВАНОМУ КУРСІ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Борзик Олена Богданівна,

доктор філософії, викладач
кафедри природничих дисциплін
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, Україна

Красько Таїсія Сергіївна,

студентка V курсу
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, Україна

У контексті Нової української школи інтеграція освітніх галузей в курсі «Я досліджую світ» покликана сприяти особистісному розвитку здобувачів початкової освіти через формування цілісної картини світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, що включає системі інтегровані знання про довкілля та суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів до розв'язування практичних задач [1, с.36].

Однією із провідних освітніх галузей, що інтегруються в курсі «Я досліджую світ» є громадянська та історична, метою якої полягає у формуванні громадянської компетентності, власної ідентичності та готовності до змін через осмислення зв'язків минулого та сучасного, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточення, набуття досвіду гармонійної взаємодії в соціумі [2, с.46].

Одним із магістральних завдань засвоєння змісту освіти громадянської та історичної освітньої галузі у початковій школі є формування активної позиції щодо громадянської, історичної і соціально-культурної ідентичності особистості до родини, місцевої громади, Батьківщини, України, людства; плекання інтересу здобувачів початкової освіти до пізнання історії та природи свого краю і країни; виховання толерантного ставлення до культурного розмаїття [1, с.37 ; 2, с.46-47].

З огляду на вищезазначене, ми виходимо з того, що кожен урок з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» має включати доступний для сприйняття та пізнавальний за змістом історичний матеріал, що відповідає віковим особливостям здобувачів початкової освіти та який подається у вигляді у вигляді рубрик, таких як «Топ п'ять...», «Цікаво про...», «А чи знаєте ви, що...?».

THEORETICAL AND APPLIED ASPECTS OF THE APPLICATION OF MODERN SCIENCE

Відтак нами було дібрано тематичну природничу, суспільно-історичну інформацію, факти, цікавинки та репрезентовано у вигляді інтерактивних презентацій. Слід відзначити, що інтерактивна презентація є інтегрованим освітнім продуктом, що органічно поєднує інформаційний блок, світлини, зображення, звукове оформлення і дикторський супровід, відео фрагменти і анімацію, тривимірну графіку, має функцію слайд-шоу та інтерактивні клавіші управління [3].

Переконані, що візуалізація інформації засобами інтерактивної презентації максимально посприє ефективній інтеграції громадянської та історичної освітньої галузі в курсі «Я досліджую світ», забезпечить розуміння й усвідомлення учнями взаємозв'язків між певними явищами природи в часовому просторі, осмислення перспектив майбутнього; формування активної громадянської позиції; виховання світоглядної культури, загальнолюдських цінностей, поваги до рідного краю та України тощо.

Зокрема, при вивченні теми «Дикорослі та культурні рослини» у 1 класі пізнавальною та незвичайно цікавою є історична інформація з рубрики «Кумедні факти про овочі», що представлено в Рис. 1. У рубриці пропонуємо інформацію про те, що: першим законсервованим овочем був саме горошок; буряк раніше використовували як дезінфікуючий засіб; у Європі картопля з'явилася у 17 столітті як декоративна рослина, якою оздоблювали одяг тощо.

Рисунок 1. Приклади слайдів інтерактивної презентації до рубрики «Кумедні факти про овочі» (1 клас)

У ході вивчення теми «Явища природи» у 2 класі вважаємо за доцільне презентувати здобувачам початкової освіти тематичну інформацію про рідкісні явища природи, зокрема вогняний смерч, кульову блискавку, Північне сяйво, місячну веселку, синій Місяць, зоряний дощ у вигляді рубрики «Незвичайні явища природи», що висвітлено в Рис. 2.

THEORETICAL AND APPLIED ASPECTS OF THE APPLICATION OF MODERN SCIENCE

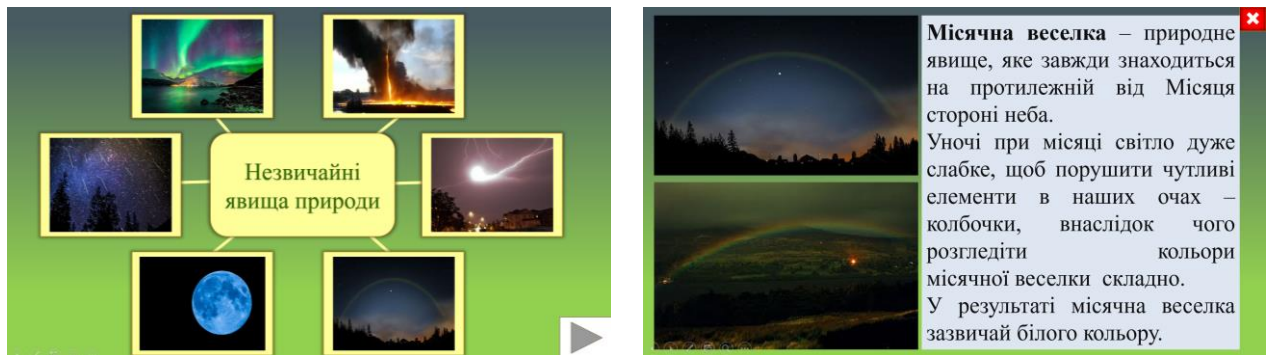

Рисунок 2. Приклади слайдів інтерактивної презентації до рубрики «Незвичайні явища природи» (2 клас)

До теми «Чим славетна Україна?» (3 клас) пропонуємо включити рубрику «Рослини-рекордсмени України», у якій представити інформацію про незвичайні види, форми, розміри деяких видів рослин України, що зображено на Рис. 3. Наприклад, для ознайомлення можна запропонувати наступні відомості:

- Яблуня-колонія (с. Андріївка, Сумська обл.) – найстаріша яблуня, яка за площею займає близько 10 соток.
- Дуб-патріарх – 1300-річний дуб в урочищі Юзефин (Рівненська обл.). Входить до 10 найстаріших дерев Європи.
- Найдовговічніше дерево в Україні – тис ягідний, вік якого 4 тисячі років тощо.

Рисунок 3. Приклади слайдів інтерактивної презентації до рубрики «Рослини-рекордсмени України» (3 клас)

Під час вивчення теми «Природа голубої планети» (4 клас) інтегрованого курсу «Я досліджую світ» пропонуємо у рубриці «Таємниці підводного світу» ознайомити здобувачів початкової освіти з такими цікавими фактами про мешканців підводного світу: «Тварина, яка бачила динозаврів»; «Драconi існують!», «Велетень океану», «Чарівні рифи», «Морський диявол», «Зірки морської естради» тощо, що висвітлено в Рис. 4.

Рисунок 4. Приклади слайдів інтерактивної презентації до теми «Таємниці підводного світу» (4 клас)

Отже, ретельний добір природничої, суспільно-історичної інформації, її візуалізація у вигляді інтерактивних презентацій та представлення у вигляді тематичних рубрик посприяє ефективній інтеграції змісту громадянської та історичної освітньої галузі в курсі «Я досліджую світ», досягненню мети та завдань, визначених Державним стандартом початкової освіти та Типових освітніх програм, і як результат – формування особистості здобувача початкової освіти як відповідального громадянина держави.

Список літератури

1. Типова освітня програма для 1-2 класів, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко (Затверджено наказом МОН № 1272 від 08.10.2019 року). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1272729-19#n22>
2. Типова освітня програма для 1-2 класів, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна (Затверджено наказом МОН № 1272 від 08.10.2019 року). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1272729-19#n22>
3. Борзик О. Б., Жирякова О. В. Інноваційні способи візуалізації інформації на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ». *Педагогіка та психологія : сучасний стан розвитку наукових досліджень та перспективи* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 20–21 листопада 2020 р.). С. 67-72.